

Aanpak van achterstanden in Heerlen-Noord is zaak van de lange adem en gaat een volle generatie duren

De Limburger, 17 februari om 17:45 door Frank Benneker

Wethouders Martin de Beer (links) en Jordy Clemens in Passart. „Achterstanden die over hele generaties zijn opgebouwd poets je niet zomaar even weg.” Afbeelding: Peter Schols

In veertien Heerlense wijken moeten de komende decennia achterstanden worden aangepakt, op gebieden als onder meer veiligheid, gezondheid, onderwijs, wonen en de openbare ruimte. Met dat doel staat Heerlen-Noord op een lijst met stedelijke vernieuwingsgebieden van het Rijk; zestien kwetsbare gebieden waarin wordt geïnvesteerd. De aanpak moet minstens een volle generatie lang blijven lopen.

Tijdens een rondgang door de wijk Passart vertellen wethouders Martin de Beer (VVD/D66) en Jordy Clemens (SP) over het plan om achterstanden in Heerlen-Noord aan te pakken. Voor beiden heeft de wijk bijzondere betekenis.

Nieuwe school

Voor De Beer is de wandeling een *trip down memory lane*. Zijn vader werkte als kolenboer in de oude Passart. Voor onderwijswethouder Clemens staat de nieuwbouw van basisschool Sint Paulus, met kinderopvang en een buurtcentrum, symbool voor hoe de gemeente met basisonderwijs omgaat.

„Zo’n vijf jaar geleden zat deze school onder de opheffingsnorm”, blikt Clemens terug. Die norm ligt in Heerlen op 150 en er gingen ongeveer 80 kinderen naar deze school. „Alles wees op sluiting, maar we hebben ervoor gekozen de school open te houden en erin te investeren. Inmiddels is het aantal leerlingen bijna verdubbeld.”

Naast de school en het buurtcentrum worden in het gebouw ook kinderopvang en zorginstellingen Stand-By en JenS gevestigd. Daarmee is Passart de komende decennia verzekerd van basisonderwijs en een kloppend hart van de buurt. En voor de gemeente is het een belangrijke troef voor het project om de komende vijftientwintig jaar achterstanden in Heerlen-Noord aan te pakken te laten slagen.

De bouw van een nieuw kindcentrum met buurthuis voor Passart is in volle gang. *Foto: Peter Schols*

Heerlen-Noord is één van de zestien gebieden in Nederland en het enige gebied in Limburg dat de komende kwarteeuw zo’n behandeling krijgt. Vijftien burgemeesters stuurden in juni het manifest kwetsbare gebieden aan het kabinet, met de noodkreet om te investeren in deze gebieden. Namens Heerlen ondertekende toenmalig burgemeester Emile Roemer de brief.

Spoor

In Heerlen beslaat dat gebied veertien wijken. Daaronder vallen alle wijken ten noorden van het spoor (inclusief heel Hoensbroek) én Eikenderveld. „Hoewel die wijk strikt genomen geen Heerlen-Noord is, voegen we deze wel aan het gebied toe”, zegt De Beer. „De problematiek die we hier zien sluit aan bij die van ‘boven het spoor’. En omdat Eikenderveld grenst aan de wijken in Heerlen-Noord, voldoet het aan de eis van het ministerie dat het om één afgebakend gebied moet gaan.”

Heerlen-Noord is zesde grootste gebied van zestien kwetsbare regio's

Heerlen-Noord is door het Rijk opgenomen in de lijst van zestien stedelijke vernieuwingsgebieden in het kader van het Rijksprogramma Leefbaarheid en Veiligheid. Naast Heerlen-Noord zitten er nog vijftien gebieden uit veertien andere gemeenten in het programma.

Dat zijn Amsterdam Zuidoost, Amsterdam Nieuw-West, Lelystad-Oost, Zaandam-Oost, Schiedam Nieuwland-Oost, Rotterdam-Zuid, Den Haag Zuid-West, Utrecht Overvecht, Nieuwegein Centrale-As, Groningen-Noord, Eindhoven Woensel-Zuid, Arnhem Oost, Tilburg Noord-West, Breda-Noord en Leeuwarden Centrum-Oost.

In deze gebieden wonen in totaal ongeveer 989.000 mensen. Met 56.000 inwoners is Heerlen-Noord qua bevolkingsaantal het zesde gebied uit het lijstje.

De aanpak van Heerlen-Noord als één van de zestien stedelijke vernieuwingsgebieden komt voort uit de miljoenen die de regio Parkstad in de Regiodeal krijgt. Het Rijk en de gemeenten werken de aanpak in een concreet programmaplan uit. De Beer: „Daarbij worden drie hoofdthema's aangehouden: gezondheid en sociale veiligheid, onderwijs en werk, en wonen en ruimte.”

Daarbij zijn de ogen gericht op de verkiezingen die halverwege volgende maand plaatsvinden. „Het gaat spannend worden wat er bij de kabinetsformatie met deze aanpak wordt gedaan”, zegt De Beer. „Maar de aanpak is al door het huidige kabinet vastgelegd. Het past in de trend dat er in Den Haag meer aandacht voor gebieden buiten de Randstad is.”

Lange adem

Belangrijk is dat de aanpak een zaak van de lange adem is. Vijfentwintig jaar is de periode waarin een nieuwe generatie opgroeit. „Achterstanden die over hele generaties zijn opgebouwd poets je niet zomaar even weg”, zegt Clemens. „En het is ook niet de bedoeling dat de programma's na die vijfentwintig jaar plotseling stoppen. Er moet iets in gang gezet worden dat na afloop nog doorwerkt.”

Oprichting Heerlense vakschool als tastbaar gevolg van aanpak Heerlen-Noord

De Ondergrondse Vakschool is een term die oudere Heerlenaren nostalgisch maakt. In de school werd van 1945 tot 1968 personeel voor de mijnen opgeleid. Een dergelijke vakschool moet in Heerlen terugkeren. Uiteraard niet gericht op de mijnen, maar op de vraag van bedrijven die nu in Parkstad actief zijn.

„We zijn momenteel een plan aan het uitwerken om in het oude gebouw van het Emmacollege op bedrijventerrein Emma een vakschool te starten, waarmee we nog dit jaar willen beginnen”, zegt wethouder Martin de Beer (Economie, VVD/D66). „De inhoud van het onderwijs wordt bepaald door de vraag vanuit de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven. Dat is ook de reden dat de school in de portefeuille van de wethouder Economie en niet in die van de onderwijswethouder zit.”

Jordy Clemens en Martin de Beer bij basisschool Sint Paulus. *Foto: Peter Schols*

De Beer: „De vakschool is gericht op jongeren en mensen die in het reguliere onderwijs moeilijk meekomen. Het onderwijs speelt in op de vraag van bedrijven in Parkstad. Dat kan een bedrijf als Obvion zijn, maar ook de medische en logistieke bedrijven op Avantis.”